

**«БЕКТЕМИН»
Кыргызпатентке караштуу
Интеллектуалдык менчик
мамлекеттик фондунун директору**

_____ **С.Батырканова**

«_____» _____ **2018-жыл**

**“Интеллектуалдык менчик мектеп окуучуларынын көзү менен”
аттуу мектеп окуучулары арасында сынак-викторина өткөрүү жөнүндөгү
ЖОБО**

I. ЖАЛПЫ ЖОБО

1.1. 1. Ушул Жобо Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы Интеллектуалдык менчик жана инновациялар мамлекеттик кызматына караштуу интеллектуалдык менчик мамлекеттик фондусу (мындан ары – ИМ мамфонду) Интеллектуалдык менчиктин негизги түшүнүктөрү тууралуу мектеп окуучуларын маалыматтандыруу максатында уюштуруп жаткан “Интеллектуалдык менчик мектеп окуучуларынын көзү менен” аттуу мектеп окуучулары арасында сынак-викторинасын өткөрүү тартибин, шартын жана багытын аныктайт.

1.2. Сынак-викторина Эл аралык жана улуттук интеллектуалдык менчик күнүн урматына өткөрүлөт.

II. Максаттар жана милдеттер

- мектеп окуучуларынын интеллектуалдык жигердүүлүгүн, дүйнө таанымын, чыгармачылыгын активдештирүү, аларды илим, техника жана маданият жаатындагы ойлоп табуучулук жана башка чыгармачылык ишмердүүлүккө тартуу;
- окуучулардын чыгармачыл ишинин жыйынтыгын чыгаруу, илимий, техникалык жана көркөм сүрөт чыгармачылык жаатында окуган таланттуу жана шыктуу балдарды табуу жана аларга моралдык жана материалдык жардам көрсөтүү;
- кыргыз элинин тарыхына, руханий жана маданий мурастарына урмат-сый мамиле кылууну жаштар арасында калыптандыруу;
- жогорку окуу жайлары менен чыгармачылык мамиле түзүү, тажырыйба бөлүшүү;
- окумуштууларды, чыгармачыл интеллигенцияны, илимий-изилдөө институттарынын адистерин, жогорку окуу жайларын, ишканаларды, мекемелерди, уюмдарды окуучулар менен иштешүүгө тартуу;
- окуучуларга интеллектуалдык-чыгармачыл ишмердүүлү жайылтуу, коомчулуктун көңүлүн коомдун интеллектуалдык жөндөмүн сактоо жана өнүктүрүү көйгөйлөрүнө буруу (тартуу);
- шыктуу окуучуларды маданиятты өнүктүрүүнүн келечегине багытталган илимий, техникалык, табийгый, руханий, адеп-ахлактык көйгөйлөрдүн актуалдуулугун изилдөөгө чакыруу;
- жаштар чөйрөсүндө укуктук маданиятты өнүктүрүүгө жана аны жайылтууга көмөктөшүү;
- илимий-техникалык, социалдык жана башка келечектүү долбоорлорду ишке ашуу боюнча сунуштарды даярдоо үчүн мыктыларын тандап алуу.

III. СЫНАКТЫ ӨТКӨРҮҮНҮН ШАРТТАРЫ

- 1.4. Сынак-викторинага 12 жаштан 16 жашка чейинки төмөнкү окуучулар катыша алат:
- орто жалпы билим берүү мекемелеринин, балдарга кошумча билим берүү мекемелеринин окуучулары;
  - илимий коомдун, балдар жана жаштар коомдук бирикмелеринин мүчөлөрү.
- 1.5. Сынак-викторинанын жалпы жетекчиликти ИМ мамфонду аткарат.
- 1.6. Даярдалган суроолордун негизинде сынак-викторинаны жана катышуучулардын жообун багыттар боюнча калыстар тобу талдайт.
- 7 (жети) кишиден турган каалыстар тобунун мүчөлөрү ИМ мамфонду тарабынан бекитилет.
- 1.7. Юридикалык жана физикалык жактар Кыргыз Республикасынын мыйзамында такталган тартипте Уюштуруу комитети менен биргеликте кеңешип, конкурстук иш-чарага экономикалык, маалыматтык жана башка колдоолорду көрсөтсө болот.

IV. СЫНАКТЫ ӨТКӨРҮҮНҮН ТАРТИПТЕРИ

- 1.9 Сынак-викторина жалпы орто билим берүү жана балдарга кошумча билим берүү мекемелеринде, илимий жана коомдук бирикмелерде өткөрүлөт.
- 1.10 Сынак-викторинага төмөнкү командалар катыша алышат: тандап алуудан өткөн жана билим берүү мекемеси, илимий уюм, коомдук бирикме, жергиликтүү өзүн-өзү башкаруу же мамлекеттик бийлик органдары тарабынан сунушталган командалар.
- 1.11. Сынак-викторина апрель айында өткөрүлөт.
- 1.12. Сынак-викторинага катышуучулар 2017-жылдын 10-апрелине чейин катышуу тууралуу арызы менен кайрылышы керек.

V. КАЛЫСТАР ТОБУНУН МҮЧӨЛӨРҮ

- 1.13. Калыстар тобу сынактык иштерди төмөнкү критерийлер боюнча ачык тартипте карашат:
- Чыгарылган чечимдин актуалдуулугу жана жаңычылдыгы;
  - Тапшырмаларды аткаруу үчүн колдонулган ыкмалардын түпнускалуулугу жана тактыгы;
  - кабыл алынган жумуштардын жаңычылдыгы;
  - тапшырманы иштеп чыгуунун деңгээли.
- Калыстар тобунун чечими жөнөкөй көпчүлүктүн добушу менен чыгарылат. Добуштар барабар болуп калган учурда калыстар тобунун төрагасынын добушу чечүүчү болуп эсептелинет. Калыстар тобунун чечими протоколго катталат.

VI. СЫНАК-ВИКТОРИНАНЫН НОМИНАЦИЯЛАРЫ

- 4.1. “Интеллектуалдык менчик мектеп окуучуларынын көзү менен” аттуу сынак-викторина 1 (бир) этаптан жана 3 өз алдынча номинациядан турат. Ар бир катышуучу бир гана номинация боюнча катышууга укугу бар.

1-номинация:

Поэзия

Балдар чыгармачылыгы деген эмне, балдар чыгармачылыгын эмне үчүн колдоо керек? – деген суроолорго жооп берген ыр саптарын же аңгеме жазуу керектелип, анын авторунун аты-жөнү сөзсүз түрдө белгилениши керек. **Материалдарга коюлуучу талаптар:** ыр саптары же аңгеме түп нускалуу б.а. башкалардын текстинен же материалдарынан алынбаган, катышуучунун жеке пикирин чагылдырган, бир гана катышуучу тарабынан жазылган болушу керек. Ыр саптары же аңгеме 20дан 300гө чейинки сөздөрдү (белгилерди) өзүнө камтуусу шарт.

2-номинация:

Сүрөт

Келечектин шаарын сүрөткө тарт жана өзүңдүн идеяңдын артыкчылыгын, аны эмнеге патенттөө керек экендигин, сенин идеяңдын азыркы учурдагы шаарлардан өзгөчөлүгүн, жаңычылдыгын баяндаган кыскача эссе жаз. Анан да, азыркы учурда “плагиат” термини аябай белгилүү болуп, плагиат кылуу туура эмес экенин эсиңден чыгарба!

3-номинация:

Билим

Томөнкү суроолорго жооп жазып, жоопторунду тактоочу презентация жасап бер:

1. Ойлоп табууга болгон патент деген эмне?
2. Патент эмне үчүн керек?
3. Ойлоп табуу деген эмне?
4. Кандай шартта ойлоп табууларга укуктук коргоо көрсөтүлөт?
5. Ойлоп табууну коргоонун мөөнөтү канча?
6. Велосипедди ким ойлоп тапкан?
7. Эң алгач ким телефонду ойлоп тапкан?
8. Радиону ким ойлоп тапкан?
9. Эң белгилүү ойлоп табуучуларды атап, алардын ойлоп табууларынын маңызын баяндап бер.
10. Автордук укук жана чектеш укуктар деген эмне?
11. Эмнелер автордук укуктун объектиси болуп саналат?
12. Патенттик укукту каттодон өткөргөн мекеменин аталышы кандай, биздин республикада ал мекеме алгач кандай аталган жана азыркы учурда кандай аталат?
13. Кыргызстанда автордук чыгармалардын укугун коргогон атайын соттук орган барбы?
14. Кыргызстанда интеллектуалдык менчик жаатындагы адистерди даярдоочу атайын окуу жай барбы?
15. Балдар сүрөттөрү жана жасалгалар искусстволук чыгарма юолуп саналабы жана эмнеге?
16. Балдар чыгармачылыгын Мекенге кызмат кылууга кантип тартса болот?
17. Балдардын ойлоп табуучулук чыгармачылыгын өнүктүрүү боюнча сунушунду жаз.

VII. СЫНАКТЫК ИШТЕРГЕ КОЮЛГАН ТАЛАПТАР

5.1. Сынактык иштер өзүнө жыйынтыкталган чыгармачылык изилдөөнү же объекти камтуусу керек:

Илимий-изилдөөнүн (илимий иштер үчүн) же көрсөтүлгөн концепциянын (объект түзүүгө каралган чыгармачыл иштер үчүн) зарылчылыгын тастыктаган чечимдер.

5.2. Иштер PPT форматта, презентация түрүндө көрсөтүлүшү керек.

Иштин көлөмү 20 - 40 барактан ашпоосу шарт.

5.3. Титулдук баракта төмөнкүлөр көрсөтүлүшү:

- Иштин аталышы;
- Команданын аталышы;
- Мектептин, кошумча билим берүү ж.б. мекеменин дареги.

5.4. Ушул Жобонун талаптарына жооп бербеген иштер Сынак-викторина катышуудан четтетилет.